

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בע"ק 12-02-3383 גרונדשטיין נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופט חאלד כבוב

מבקש אליהו גרונדשטיין

נגד

משיבה מדינת ישראל – רשם החברות

פסק דין

1. לפניי בקשה לאישור עיקול זמני (לפי תקנה 378 לתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד-1984).
2. במסגרתה מבוקש להורות לרשם החברות לרשום במאגריו עיקול זמני שניתן על ידי צו בית
3. משפט במסגרת ת"א 55348-12-11 גרונדשטיין נ' אור (29.12.2011) על ידי רשמת בית
4. המשפט המחוזי, כב' השופטת אסתר נחליאלי חיאט (להלן: "ההחלטה"). העיקול הוטל על
5. מניותיו של הנתבע בהליך לעיל, ליאור אור (להלן: "הנתבע") בחברת דירות הרצליה טז
6. בע"מ (להלן: "החברה").

סלע המחלוקת וטענות הצדדים

2. אלי גרונדשטיין (להלן: "המבקש") הוא עורך דין המשמש כנאמן לקבוצת משקיעים. ביום
9. 29.12.2011 הגיש המבקש תביעה כספית כנגד ארבעה נתבעים, על סך של למעלה מ-3 מיליון
10. ש"ח. יחד עם התביעה הוגשה בקשה לעיקול זמני של נכסי וזכויות הנתבעים אצל מחזיקים
11. שונים. במסגרת הבקשה לעיקול עתר המבקש כי יעוקלו מניותיו של הנתבע באופן הבא:

12. "על כל זכויות המשיבים מסוג בעלות במניות ו/או אחרות, הרשומות בחב'
13. דירות הרצליה טז בע"מ, הרשומות אצל המחזיקים 2-3 (החברה ורשם
14. החברות - ח' כ)";

3. בהחלטת בית המשפט בעניין הבקשה לעיקול זמני מיום 29.12.2011 נפסק:

16. "ניתן בזאת צו עיקול זמני נגד המשיב 1 (ליאור אור - ח' כ) עד לסך
17. 1,500,000 ש"ח, על זכויות המשיב 1 כמצוין בסעיף א לבקשה וכן על
18. מניות המשיב 1 בחברת דירות הרצליה בע"מ, (סעיף ג לבקשה)";

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בע"מ 3383-02-12 גרונדשטיין נ' מדינת ישראל

- 1 .4 ביום 1.1.2012 נשלחה הודעה אל רשם החברות (להלן: "הרשם") בגין צו העיקול שניתן.
2 ההודעה אינה מפורטת וכל שמופיע בה הוא כי ניתן צו עיקול כמתואר לעיל.
- 3 .5 ביום 12.1.2012 נשלחה הודעה מטעם רשם החברות אל בית המשפט המחוזי בתל אביב ובה
4 נכתב בקווים כללים כי בשל העובדה שמרשם המניות שמנהל הרשם הינו דקלרטיבי בלבד,
5 ומכיוון שהרשם אינו "מחזיק" במניות, הוא אינו נוהג לרשום צווי עיקול.
- 6 .6 ביום 23.1.2012 שלח המבקש מכתב לרשם החברות בגין הסירוב לרשום את העיקול לצד
7 רישום הבעלות במניות, ובו הוא מפציר ברשם לרשום את העיקול בהתאם לצו בית המשפט.
- 8 .7 המבקש טוען כי אין הרשם יכול לעשות דין לעצמו ולהימנע מביצוע צו בית משפט שמכוון
9 כלפיו.
- 10 .8 לטענת המבקש הרשם אמנם לא "מחזיק" פיזית במניות, שהרי בעל המניות עליו הוטל
11 העיקול הוא האוחז בהם. עם זאת, גם החברה, שמנהלת מרשם פרטי, שגם לשיטת הרשם
12 הוא מחייב, אינה מחזיקה במניות. אלא שמרשם המנוהל בחברה אינו נגיש לציבור.
- 13 .9 לטענת המבקש, מרשם החברות המתנהל על פי דין על ידי הרשם הוא המרשם היחידי של
14 מניות החברה שהינו פומבי ונגיש לכל מאן דבעי. רישום זה לפי המבקש, הוא הדרך היחידה
15 להביא לידיעת צדדים שלישיים את קיומו של עיקול זמני.
- 16 .10 רשם החברות טוען, כי המרשם הוא דקלרטיבי גרידא. הוא אינו יוצר זכויות יש מאין
17 ותוקפה של העברת מניות או בענייננו עיקול של מניות אינו תלוי ברישום. לפיכך, רשם
18 החברות איננו "מחזיק" במניה או בזכות למניה ולכן אין באפשרותו לרשום עיקול במרשמו
19 וכן אין לחייבו ברישום לפי תקנה 378.
- 20 .11 הרשם אף מציין שהשאלה דן כבר נבחנה במסגרת בג"צ 2094/98 **בנק לאומי לישראל**
21 **בע"מ נ' שר המשפטים** (7.10.1999) (להלן: "**עניין בנק לאומי**"). באותה פרשה נפסק כי אין
22 לחייב את רשם החברות לרשום עיקול זמני לצד רישום זכויות במניות. גם לפיכך, טוען
23 הרשם, אין לחייבו ברישום העיקול.
- 24 .12 בנוסף טוען הרשם כי מערכת המחשוב של המרשם, שנבנתה בהתחשב במטרות המרשם,
25 אינה מיועדת לרישום צווי עיקול בכלל וצווי עיקול על מניות בפרט. זאת מחשש שהדבר
26 עלול לגרום להטעיה של הציבור.

27

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בע"ק 3383-02-12 גרונדשטיין נ' מדינת ישראל

- 1 דיון והכרעה
- 2 13. אם כן, השאלה המרכזית העומדת להכרעה היא האם על רשם החברות לרשום, לצד רישום
3 המניות המופיעות במרשם, גם עיקולים זמניים שהוטלו על אותן מניות.
- 4 14. רשם החברות אמנם מנהל מרשם בעל נפקויות דקלרטיביות גרידא, כלומר הוא משמש
5 כאסופת דיווחים סטטיסטית. יחד עם זאת, אין חולק על חשיבותו הציבורית של המרשם.
6 רשם החברות הוא רשות ציבורית שכפופה לנהלים ולחובות ככל רשות ציבורית אחרת. בין
7 היתר, הרשם כפוף לעקרון חופש המידע ולזכות הציבור לדעת. רשות ציבורית חייבת לעבוד
8 בשקיפות מלאה, שקיפות זו מעניקה, בעיני הציבור, לרשות עדיפות על פני כל מאגר פרטי
9 כזה או אחר. כאשר האדם הסביר מחפש מידע כזה או אחר בקשר לחברה - כמשקיע, לקוח,
10 ספק או שותף פוטנציאלי - אך טבעי שיפנה קדם כל למאגר המידע הציבורי הזמין לו. שם,
11 ההבדל בין פירוט אודות זכויות של אלמוני במניות גרידא ולבין פירוט כנ"ל בצירוף תיעוד
12 בדבר עיקול זמני שהוטל על אותן מניות, יכול להיות אקוטי.
- 13 15. הרשם לא יכול להתעלם מהעובדה שהוא הגוף היחיד שמנהל מאגר רישום של כל החברות
14 במשק הרשומות בישראל אשר פתוח ונגיש לציבור הרחב.
- 15 16. הרשם טוען כי הוא חושש מהטעיית הציבור בכך שירשום במרשם דבר שסותר את שרשם
16 במרשם החברה הפרטי, שתוקפו המשפטי גובר. אולם, נראה כי הסיכויים טובים יותר
17 שהרשם יטעה את הציבור כאשר יסרב לרשום בצד מניה שרשומה אצלו, עיקול זמני שהוטל
18 על אותה מניה על ידי בית המשפט. הרי לא יכול להיות לרשם כל חשש שמא הוא מטעה, כל
19 עוד קיבל לידיו צו עיקול שניתן על ידי בית המשפט ונשלח אליו. הרי גם הרשם אינו חולק כי
20 אכן קיים עיקול זמני על המניות.
- 21 17. ממש כפי שמרשמו של הרשם בנוגע לזכויות הוא רישום דקלרטיבי כך ותו לא צריך שיהיה
22 רישום באשר לעיקול זמני על מניה. לא יתכן כי במאגר ציבורי שרבים משתמשים בו יופיע
23 **במתכוון** מידע חסר, שהוא היינו הך למידע מוטעה. את המרשם ממילא מלווה אזהרה לפיה
24 המידע בו אינו מחייב ומה שמחייב הוא פנקס החברה עצמה. היעדר רישום בודאי אינה
25 האופציה שיש בה כדי לאיין את החשש מהטעיית הציבור, אדרבא, היא זו שמטעה את
26 הציבור.
- 27 18. לא זו אף זו, במקרים רבים הרישום הציבורי של רשם החברות הוא הרישום היחיד. כך,
28 שבהרבה מקרים המרשם הציבורי מהווה את הראיה היחידה והמכרעת לפתירת המחלוקת
29 (פרק (י-ם) 2547-06-11 Satofi s.a נ' **כונס הנכסים הרשמי** (20.12.2011). בנוסף, נפסק כי
30 הרישום אצל רשם החברות מהווה "תעודה ציבורית" או "רשומה מוסדית" כהגדרתם

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בע"ק 12-02-3383 גרונדשטיין נ' מדינת ישראל

- 1 בפקודת הראיות ומהווה ראייה קבילה (עא 7443/08 רייכטר-גכט נ' בית חלקה 39 בגוש
2 6204 בע"מ (30.8.2011)). כלומר, שלרישום ישנה משמעות משפטית רבה, ועל כן, על המידע
3 המופיע במרשם להיות מדויק ומפורט ככל שניתן.
- 4 19. הרשם כאמור הפנה לפסק הדין בעניין בנק לאומי, שמפאת היותו קצר אביא אותו במלואו :
- 5 **"העתירה אינה מגלה עילה משפטית, על פי הדין כפי שהוא כיום,
6 להורות לרשם החברות לרשום במרשם החברות צווי עיקול וצווי כינוס
7 של בתי המשפט על מניות. לפיכך אנו דוחים את העתירה. עם זאת רשמנו
8 לפנינו כי אם העותר יפנה אל משרד המשפטים, ויציג את הבעיה נשוא
9 העתירה באופן כללי, ישקול משרד המשפטים את הבעיה בכובד ראש,
10 ויודיע לעותר את עמדתו."**
- 11 20. ראשית ניתן ללמוד מפסק הדין כי לפי בית המשפט, מצב בו הרשם לא רושם עיקול זמני
12 למניות שרשומות אצלו הוא אינו מצב רצוי ואף מהווה "בעיה", כלשונו. בנוסף נראה כי
13 פסק הדין נכתב במין חוסר בררה נוכח המצב המשפטי ששרר באותה עת. עוד חשוב לשים
14 לב כי פסק הדין ניתן ביום 7.10.1999, וכפי שהטיב לציין המבקש, ביום זה טרם נכנס
15 לתוקפו חוק החברות התשנ"ט-1999 (1.2.2000) ועדיין חלה פקודת החברות התשמ"ג-1983,
16 השותקת בנוגע לחובותיו של הרשם בעניין זה.
- 17 21. ואכן, חוק החברות בסעיף 38(א) קובע :
- 18 **"הרשם ינהל רישום לגבי כל חברה ויקבל מסמכים ודיווחים לרישום או
19 לתיוק בתיקי החברה, הכל כפי שקבע השר."**
- 20 22. כך, הגדרתו של המידע שעל הרשם לכלול במרשם רחב ואין הוא מתמצה בדיווחים
21 שמתקבלים מטעם החברה. במיוחד לא נראה, לאור החוק, כי יש בידו של הרשם להתעלם
22 מצו עיקול זמני שנשלח אליו מבית המשפט, בהיעדר נימוק משכנע וממשי.
- 23 23. כך מתחייסת הצעת חוק החברות התשנ"ו-1995, בדברי ההסבר שלה למרשם החברות :
- 24 **"התפקיד של קיום המאגר ועשייתו נגיש לציבור בדרך הנוחה ביותר הוא
25 תפקיד מינהלי טהור של לשכת הרישום"**
- 26 24. היינו, שגם מדברי ההסבר ניתן להסיק כי אין סיבה שמידע מעין זה, הרלוונטי לציבור, לא
27 יהיה חלק מהמרשם. זאת במיוחד כאשר היעדרו של המידע יפגע במרשם ובציבור.
- 28 25. ברמה הפרוצדוראלית יצוין שהמבקש נקט בהליך של בקשה לאישור עיקול לפי תקנה 378 :
- 29 **"378. (א) לא הודה המחזיק כי נכסי המשיב מצויים בידו, או התנגד מכל
30 טעם אחר לאישור העיקול או לא השיב כלל בתוך המועד שנקבע לו, יהא**

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בע"ק 12-02-3383 גרונדשטיין נ' מדינת ישראל

- 1 המבקש רשאי בתוך חמישה עשר ימים מיום שהומצאה לו תשובת
2 המחזיק או בתוך חמישה עשר ימים מתום המועד האמור, הכל לפי
3 נסיבות הענין, להגיש לבית המשפט בקשה מנומקת בכתב לאישור
4 העיקול."
- 5 26. כלומר, הליך זה מופנה כלפי מחזיק בנכס עליו הוטל העיקול הזמני אשר לא מודה כי הוא
6 אכן המחזיק. "מחזיק" מוגדר בתקנות כך (תקנה 360):
- 7 "אדם, זולת המשיב בבקשה לסעד זמני, אשר ברשותו מצויים נכסים
8 שלגביהם נתבקש או ניתן סעד זמני."
- 9 27. בענייננו, אין חולק כי הרשם אינו "מחזיק" כהגדרתו בתקנות. אולם המבקש טוען כי הדבר
10 אינו מעלה ואינו מוריד מחובתו של הרשם לרשום את העיקול הזמני. דעתי כדעת המבקש.
- 11 28. אמנם זהו אינו ההליך הדיוני המתאים ביותר, אך בנסיבות העניין אני מוצא לנכון להיעתר
12 לבקשה על אף זאת, מפאת שהיא במהותה מוצדקת ואיני רואה טעם בדחייתה על סמך פגם
13 טכני. מה גם שההליך אכן "קרוב" לענייננו והתרשמתי שהרשם, שממילא לא הצביע על
14 השלכות של הנקיטה בהליך זה על פני נקיטה בהליך רגיל של עתירה מנהלית, הביא את
15 עמדתו הברורה בפני בית המשפט.
- 16 29. לסיום אתייחס לטענת הרשם כי אין ביכולתו, מבחינה לוגיסטית, להיעתר לבקשה ולרשום
17 את העיקול הזמני.
- 18 30. בשנת 2013 בית המשפט לא מוכן לקבל טיעון לפיו בעיות של מוגבלות טכנולוגית מונעות
19 תצוגה של רישום מסוים ובכך מונעות מן הציבור את אותו מידע. טיעון זה חלש בעיקר
20 כאשר הוא עומד בגפו. לא יתכן כי בעולם המודרני בו המדינה פועלת ללא לאות להנגשה של
21 מרשמים ציבוריים שמטרתם לשפר את יכולתו של הציבור לפעול ולכלכל את צעדיו, יעלה
22 רשם החברות טיעון שכזה. בית המשפט מצפה מהרשם שיימצא פתרון ראוי ל"מכשול"
23 הלוגיסטי שעומד בפניו. פתרון זה בטח שאינו הימנעות מרישום בעל ערך מהותי לציבור.
- 24 31. לסיכום, אני מקבל את הבקשה ומורה לרשם להוסיף לרישומיו את צו העיקול כהוראת בית
25 המשפט במסגרת ת"א 55348-12-11. זאת יועשה בתוך 45 ימים, על מנת לאפשר לו להכין
26 את התשתית הלוגיסטית לכך.
- 27 32. הרשם יישא בהוצאות המבקש בגין בקשה זו בסך כולל של 3,000 ש"ח.
- 28 ניתן היום, י"ט שבט תשע"ג, 30 ינואר 2013, בהעדר הצדדים.
29

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

בע"ק 3383-02-12 גרונדשטיין נ' מדינת ישראל

חאלד כבוב, שופט

1
2